

**ГААЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН ХЭЛТСИЙН ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ
ЦЭРЭНДОРЖИЙН БОЛОР-ЭРДЭНИЙН 2025 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ТАЙЛАН**

НЭГ. ГҮЙЦЭТГЭЛИЙН ЗОРИЛТ, АРГА ХЭМЖЭЭ

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин				Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь	
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин				
			1	2	3	4	5		
Зорилт 1. Хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх									
1	Гаалийн хяналтад эрсдэл тооцсон байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	50%	<p>Тайлант хугацаанд эрсдэлийн удирдлагад суурилсан гаалийн хяналтын үр нөлөөг нэмэгдүүлэх, эрсдэлт орчныг тодорхойлох, судалгаанд суурилсан шийдвэр гаргах, гаалийн байгууллагын гүйцэтгэлийг сайжруулах зорилгоор 45 макро болон микро түвшний судалгаа хийж гүйцэтгэсэн.</p> <p>Тус хэлстээс 2025 оны 2 дугаар сарын 24-ний өдөр БДШГ-т “ААН-ийн хууль сахилт, эрсдэлийн шалгуурын ерөнхий ойлголт” болон “Эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтийн хүсэлт”-ийг нөхөн бичих талаар арга зүйн зөвлөмж өгсөн. Мөн Эрсдэлийн удирдлагын программыг шинэчлэн хөгжүүлэх төслийн талаар мэдээлэл хүргэж, хамтарсан уулзалт зохион байгуулан санал солилцон ажилласан.</p> <p>Татварын ерөнхий газартай хамтарсан эрсдэл тооцох чиглэлээр 4 удаа уулзалт хийж, мэдээллийг хүргүүлж, 518 иргэн, ААН-ийн хууль сахилтыг тодорхойлсон.</p> <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> Судалгааны үр дүн болон ГЕГ-ын БЦТ, БДШГ, харьяа гаалийн газар, хороодтой хамтран ажиллаж, КАИС-ийн ЭУП-д тайлант хугацаанд 62 хяналтын хуудсаар нийт 587 эрсдэлийн шалгуур боловсруулж, батлуулан, оруулсан. Эрсдэлийн удирдлагад суурилсан үр дунгээр БДШГ-т 36 ААН-ийн мэдээллийг хүргүүлж, үйл ажиллагааны уялдаа холбоог ханган ажилласан. БДШГ-аас 2025 оны 01 дүгээр сарын 11-ны өдрийн 01/32, 01-6/12, 01-6/18 дотоод зурvasaар ирүүлсэн бүрдүүлэлтийн дараах шалгалтад хамрагдсан 71 ААН-д эрсдэлийн шалгуур үзүүлэлтийг боловсруулж, эрсдэлийн удирдлагын программд оруулсан. ГЕГ болон ТЕГ хамтарсан эрсдэл тооцож, 518 хуулийн этгээдийн хууль сахилтыг тодорхойлж 391 аж ахуйн нэгж, иргэний бизнесийн үнэлгээг тодорхойлж, холбогдох эрсдэлийн шалгурт оруулж (175 ААН, иргэн: 2025.02.03, 218: №07/348; 218 ААН, иргэн: 2025.06.07, 218: №07/1342; 2025.05.26, №07/1528), хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх боломжийг бүрдүүлсэн. 	01.01-06.10	100		

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэтийн хувь		
			Суурь түвшин		Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин					
			1	2		3	4				
2	Хууль сахилтын удирдлагын хэрэгжилтийн хангах	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	60%		<ul style="list-style-type: none"> Тайлант хугацаанд 42,273 гаалийн мэдүүлгийг засварт буцаасан нь нийт бүрдүүлэлтийн 9.2%-ийг эзэлж байна. Үүнд: 38,469 мэдүүлгийг баталгаажихаас өмнө, 3,804 мэдүүлгийг баталгаажсаны дараа тус тус засварт буцаасан байна. Гаалийн хяналтын ногоон төлөвт сонгогдсон 15, улбар шар төлөвт сонгогдсон 10, нийт 25 гаалийн мэдүүлгийн төлөвийг өөрчилсөн байна. Нийт АПИС-ийн мэдээллээр 635,912 зорчигч бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 4.7 хувиар ёссэн.(635,912/606,790). Ухаалаг гарцын хэрэгжилттэй холбоотой улсын хилээр зорчигч, бараа тээвэрлэж байгаа тээврийн хэрэгслийн жолоочийн бүртгэлийг Гааль, татварын санхүүгийн мэдээллийн төвтэй хамтран, тухайн жолоочийн Зам, тээврийн хөдөлгөөнд оролцохдоо гаргасан зөрчил, тээврийн хэрэгслийн татвар төлсөн байдал зэргийг ТЕГ, ЦЕГ-ын мэдээллийн сангаас татах авах, хилээр нэвтэрсэн давтамжаар эрсдэл тооцох алгоритмыг ХБГ, МТГ-тай хамтран гаргаж, холбогдох программын шийдлийг бий болгосон. <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> Бичиг баримтын болон бараанд хийх шалгалтаас нийт гаалийн бүрдүүлэлтийн 60%-ийг чөлөөлсөн нь өнгөрсөн оны мөн үетэй харьцуулахад 3 хувиар буурсан үзүүлэлттэй байна. Энэ нь экспортын гаалийн бүрдүүлэлт буурсантай холбоотой. Зорчигчийн мэдээллийн санд 112 зорчигч бүртгэгдсэн. Өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 2 дахин ёссэн үзүүлэлттэй байна (112/58). Шалгалтын үр дүнд 2,047 зорчигийг онилж шалган, 42 хууль бус эм, эмнэлгийн хэрэгсэл, мансууруулах бодис, алт монетан эдлэл, татвартай бараа зэрэг хууль бус үйлдлийг таслан зогсоож, хариу арга хэмжээг авсан байна. Бичиг баримт, Хорио цээр, Хяналт шалгалтын үр дүнгийн саналыг хялбаршуулах программын бодлогын даалгаврыг боловсруулан МТГ-т хүргүүлж, давхардсан үйл ажиллагааг бууруулж, дүн шинжилгээг дашбоардоор харуулж, эрсдэл тооцох үр нөлөөг сайжруулах боломжийг бүрдүүлсэн. 	01.01-06.10	100			
3	Гадаад худалдааг хөнгөвчлөх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	65%		<ul style="list-style-type: none"> ДХБ-ын Худалдааг хөнгөвчлөх хэлэлцээрийн I хэсгийн 12 зүйлийн хүрээнд тодорхойлсон 36 арга хэмжээ тус бүрээр хэрэгжилтийг 2025 оны эхний хагас жилийн байдлаар гарган гаалийн албан хаагчдын хүртээл болгохын зэрэгцээ Худалдааг хөнгөвчлөх үндэсний хороо, СЯ, ГХЯ-нд хүргүүлж, мэдээллийн ил тод нээлттэй байдлыг ханган ажилласан. 2025 онд хэрэгжилтийг хангах үүрэг амлалт авсан “Зүйл 3. Барааны урьдчилсан шийдвэр, Зүйл 10.3 Олон улсын стандарт ашиглах” арга хэмжээний хэрэгжилтийг ГХЯ ДХБ-ын Худалдааг хөнгөвчлөх хороонд хүргүүлж Монгол Улсын хэлэлцээрийн өмнө хүлээсэн үүрэг амлалтыг биелүүлэхэд дэмжлэг үзүүлсэн. ДГБ-ын “Меркатор” хөтөлбөрийн хүрээнд Монголын гаалийн байгууллагын худалдааг хөнгөвчлөх үйл ажиллагаанд хийсэн онош зүйн шинжилгээний тайландаа туссан 16 зөвлөмжийн хүрээнд боловсруулсан 56 арга хэмжээ бүхий дунд хугацааны 	01.01-06.10	100			

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь
			Суурь түвшин		Хүрэх түвшин			Хүрсэн түвшин	
			1	2	3	4	5		
							<p>төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн мэдээллийг нэгтгэн, ГЕГ-ын ЗБББНДБ-д дотоод зурвасаар хүргүүлж, нэгдсэн тайланг гаргалаа.</p> <p>Худалдааг хөнгөвчлөх хэлэлцээрийн зарим заалтын хэрэгжилтийг тусгасан тайланг Үндэсний хороонд тайланг бэлтгэн, СЯ, ГХЯ, ЭЗХЯ-нд хүргүүлэв.</p> <p>НҮБ-ын (ХХБХ)-ын “Худалдааг хөнгөвчлөх шинэчлэлийн хөтөч” системд 27 арга хэмжээний хэрэгжилт, бусад мэдээллийг оруулж, Үндэсний хорооны гишүүдийн уялдаа холбоог хангаж, уг системд нэвтрэх чиглэлээр сургалт зохион байгуулж, ГЕГ-ын ЗББНДБ, харьяа гаалийн газар, хороодын 34 шинэ хэрэглэгчийг уг системд бүртгэн, үйл ажиллагааг идэвхжүүлсэн.</p> <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <p>2025 онд ДГБ, ДХБ, НҮБ-ын ХХБХ, ОУВС, СЯ, ГХЯ, ЭЗХЯ, Европын Холбооны “Монгол Улсын гадаад худалдааг хөгжүүлэх төсөл” болон ГЕГ-ын харьяа нэгж, худалдаа эрхлэгчидтэй 5 албан бичиг, 73 цахим захидал солилцож, 21 уулзалт, 3 сургалтыг цахим болон танхимын хэлбэрээр зохион байгуулсан. Мөн Гаалийн байгууллагын цахим хуудас болон НҮБ-ын ХХБХ-ын “Худалдааг хөнгөвчлөх шинэчлэлийн хөтөч” программд 15 мэдээлэл бэлтгэн нийтэлж, олон нийтийн хүртээл болгосон.</p> <p>ДХБ-ын Худалдааг хөнгөвчлөх хэлэлцээрийн I хэсгийн 12 зүйлд хамаарах 36 арга хэмжээний хэрэгжилтийн дэлгэрэнгүй мэдээллийг ГХЯ-д хүргүүлж, хэлэлцээрийн хэрэгжилтийн түвшинг 86.4%-аас 95.2% болсон.</p> <p>НҮБ-ын ХХБХ-ын “Худалдааг хөнгөвчлөх шинэчлэлийн хөтөч” системд 27 арга хэмжээний хэрэгжилт болон бусад мэдээллийг оруулж, Үндэсний хорооны уялдаа холбоог ханган хэрэгжилтийг 79%-аас 83.02% болсон.</p> <p>Тус системд Монгол Улсаас 78 хэрэглэгч бүртгэгдэж, 44 гаалийн хэрэглэгч идэвхтэй ажилласан. 43 үүрэг, 11 мэдээллийг системд оруулж, 729 удаа өөрчлөлт хийж, 8,265 удаа хандалт хийсэн нь ил тод байдлыг нэмэгдүүлсэн.</p> <p>ДГБ-ын “Меркатор” хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол Улсын худалдааг хөнгөвчлөх дунд хугацааны төлөвлөгөөний хэрэгжилтээр 57%-иас 80.7% болж, “Дийлэнх арга хэмжээг хэрэгжүүлсэн” буюу 3 дугаар түвшинд хүрсэн.</p>	6	7
4	Бодлогын баримт бичгийн зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	50%	<p>Гаалийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх журмын төсөлд “Зорчигч, улс хоорондын шуудан илгээмжид эрсдэл тооцох” чиглэлээр нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналыг боловсруулах чиглэлээр харьяа гаалийн газар, хороодтой хамтран ажилласан.</p> <p>“Бараанд хийх шалгалтын хувь хэмжээг бууруулах” гэсэн ажил ГЕГ-ын үйл ажиллагааны шалгуур үзүүлэлтийн үнэлгээ болон Засгийн газрын 2023 оны 178 дугаар тогтоолд тусгагдсан. Эрсдэлийн удирдлагад сууринласан гаалийн хяналтын үр нелөөг тооцох шалгуур үзүүлэлтэд нийцэхгүй тул үндэслэлийг боловсруулж, ХШУДАГ, ДХАБХ-т хүргүүлсэн. Түүнчлэн СЯ-ны ХШУХ-тэй уулзаж, шалгуур үзүүлэлтийг шинэчлэх чиглэлээр санал солилцсон.</p>	01.01-06.10	100		

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь		
			Суурь түвшин		Хүрэх түвшин						
			1	2	3	4	5				
							Хүрсэн үр дүн:				
							<ul style="list-style-type: none"> Гаалийн хяналтыг хэрэгжүүлэх журамд “Зорчигч, улс хоорондын шуудан илгээмжид эрсдэл тооцох” чиглэлээр нэмэлт өөрчлөлт оруулах саналыг боловсруулж, сүүлийн хагас жилд КОЙКА-ийн төслийн хүрээнд хэрэгжүүлэх автоматжуулалттай уялдуулах боломжийг бүрдүүлсэн. Эрсдэлийн удирдлагад сууринсан гаалийн хяналтын үр нөлөөг үнэлэхдээ экспорт, импортоор ялган, гаалийн мэдүүлэг, барааны бичлэг, статистик дүн, татварын дүн болон эрсдэлийн шалгуурын үр нөлөөг тооцох эхлэлийг тавьсан. 				
5	Үүрэг, даалгаврын биелэлт		50%				<p>Удирдлагаас өгсөн 11 зөвлөмж, 7 үүрэг даалгаврыг хугацаанд нь бүрэн биелүүлж, ГЗДАС-ийн үүрэг даалгаврын биелэлтийг оруулсан. СЕРП-ийн “Үүрэг даалгавар”: Зөвлөмж ХШУДАГ-ын 11; Цаг үеийн шинжтэй ЗУГ-ын 2 үүрэг даалгаврыг биелэлтийг ханган ажилласан.</p> <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> ХГТХ-д хүргүүлсэн үүрэг даалгаврын биелэлтийг хугацаанд нь дүгнэж, ЗДАС программд үнэлсэн. ХШУДАГ-аас 2024 оны Гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөний хүрээнд өгсөн 11 зөвлөмжтэй хэлтсийн бүх албан хаагчид танилцаж, оны эхнээс давхардсан ажлыг төлөвлөхгүй байх, үр дүнгүй тайлагнах, арга хэмжээг орхигдуулах эрсдэлийг бууруулсан. 	01.01-06.10	100		
6	Байгууллагын үйл ажиллагааг үндэсний болон олон улсын стандартад нийцүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	40 %			<p>Байгууллагын үйл ажиллагаанд эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой арга хэмжээг ISO 31000:2018, Монгол Улсын Эрсдэлийн удирдлагын стандарт 31000:2020 баримт бичигт үндэслэн хэрэгжүүлэх чиглэлээр харьяа гаалийн газар, хороод, Ёс зүйн дэд хороог мэргэжил, арга зүйн зөвлөмжөөр ханган ажилласан.</p> <p>Дэлхийн худалдааг хөнгөвчлөх, аюулгүй байлгах тухай багц стандартын “Гааль-Бизнесийн түншлэл” тулгуур баганын хүрээнд ИААН хөтөлбөрийн цар хүрээг нэмэгдүүлэх хүрээнд Гааль-бизнесийн түншлэлийг бэхжүүлэх зорилгоор хууль сахилт сайн үндэсний үйлдвэрлэгч 15 аж ахуйн нэгж (МАК ХК, Тод оймыс, Лоро Пьяно Монгол, Монголын экспортын кластерийн холбоо ТББ, Урбанек, Янマル, Есен Од фүүдс гэх мэт)-д итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгж хөтөлбөрт хамрагдах урилгыг хүргүүлж, хөтөлбөрт хамрагдах хүсэлт гаргасан ААН-ийг мэргэжил, арга зүйн зөвлөмжөөр хангасан.</p> <p>Итгэмжлэгдсэн аж ахуйн нэгжийг харилцан хүлээн зөвшөөрөх чиглэлээр БНХАУ, БНСУ, Хонг-Конг, ОХУ, Тажикистан Улсын гаалийн байгууллагатай ГХАХ-ээр уламжлуулан 23 цахим захидал солилцож, 7 уулзалтыг зохион байгуулж хамтран ажилласан.</p> <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> Эрсдэлийн удирдлагын олон улсын стандарт (ISO 31000:2018), ДГБ-ын багц стандартыг хэлтсийн ёдер тутмуйл ажиллагаанд ашиглаж байна. Мөн Гаалийн байгууллагын Авлигын эрсдэлийн зураглал гаргах аргачлалд тус аргачлалыг ашиглах талаар арга зүй, зөвлөмжөөр хангасан. 	01.01-06.10	100		

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлтийн хувь		
			Суурь түвшин		Хүрэх түвшин						
			1	2	3	4	5				
							<ul style="list-style-type: none"> ИААН хөтөлбөрийн цар хүрээг нэмэгдүүлэх зорилгоор үндэсний үйлдвэрлэл эрхлэгч 15 ААН-д урилга хүргүүлж, хөтөлбөрийг сурталчлан, 5 ААН-д удирдамжийг батлуулж, 2 ААН-ийн ажлын байрны үнэлгээ, баталгаажуулалтыг хийж, Мэргэжлийн зөвлөлийн хуралдаанд танилцуулах бэлтгэл ажлыг хангасан. Гадаад орны гаалийн байгууллагатай ИААН-ийг харилцан хүлээн зөвшөөрөх хүрээнд БНХАУ-ын ГЕГ-тай байгуулсан хэлэлцээрийг албан ёсоор эхлүүлж, хоёр орны Гаалийн байгууллагаас итгэмжлэл авсан ААН 2025 оны 06 дугаар сарын 01-ний өдрөөс талуудын импортын бүрдүүлэлтэд хөнгөлөлт өдлэх боломжийг бүрдүүлсэн. ОХУ, Беларусь, Хонг-Конгийн Гаалийн байгууллагатай ИААН-ийг харилцан хүлээн зөвшөөрөх хэлэлцээр байгуулах идэвхтэй хамтын ажиллагааг хөгжүүлж эхэлсэн. 				
7	Цахим нэг цонхны системийг бий болгох ажлын хэсэгт ажиллах		-				Цахим нэг цонхыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой өнөөгийн нөхцөл байдлын мэдээллийг худалдааг хөнгөвчлөх үндэсний хороонд хүргүүлсэн.	01.01-06.10	100		
8	Гаалийн хяналтад эрсдэл тооцох системийг боловсронгуй болгох ажлын хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	30 %			<ol style="list-style-type: none"> "Монгол Улсын Гаалийн Ерөнхий газрын Эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа болон агаарын тээврийн зорчигчийн дагалдах ачаанд тавих гаалийн хяналтыг ахисан түвшинд хүргэх төсөл"-д хамрагдах хүсэлтийг МТГ-тай хамтран 2023 онд БНСҮ-ын Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллага (КОЙКА)-д хүргүүлж, 2023, 2024 онд Техник, эдийн засгийн үндэслэлийн судалгаа хийж уг төсөл 2025-2028 онд 5.6 сая ам. долларын өртөгтэй хэрэгжихээр болсон. Монголын Гаалийн байгууллага БНСҮ-ын "Шинжлэх ухаан, мэдээлэл, харилцаа холбооны технологийн яам"-ны "Хиймэл оюунд суурилсан дэвшилтэй технологийг нэвтрүүлэх замаар Монголын Гаалийн шинэчлэлийг бэхжүүлэх төсөл"-д хамрагдах хүсэлтээ илэрхийлсэн. БНСҮ-ын Мэдээллийн технологийн консерцум (Data Innovator For a Better World B2EN Co.,Ltd) төслийг 2025-2026 онд хэрэгжүүлэхээр болж, хамтран ажиллах төлөвлөгөөнд гарын үсэг зурж, Сангийн яамаар уламжлуулан цаашдын хамтын ажиллагааг хөгжүүлэхээр ажиллаж байна. Энэхүү төсөл хэрэгжсэнээр "Хиймэл оюунд суурилсан үйлчилгээний багц болон Нейрон процессортой (NPU) серверүүд нь судалгаанд суурилсан шийдвэр гаргалтыг сайжруулах, гаалийн бүрдүүлэлтийн үйл явцыг оновчтой болгох, эрсдэлийн удирдлагын системийг сайжруулах, хүнээс хамаарлтай үйл ажиллагааг цахимжуулах, хууль ёсны худалдааг хөнгөвчлөх арга хэмжээг шинэ шатанд гаргах болно. <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ol style="list-style-type: none"> "Монгол Улсын Гаалийн Ерөнхий газрын Эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагаа болон агаарын тээврийн зорчигчийн дагалдах ачаанд тавих гаалийн хяналтыг сайжруулах төсөл"-ийг 2025-2028 онд хэрэгжүүлэх Хэлэлцээрийн протоколд Сангийн сайд БНСҮ-ын Олон улсын хамтын ажиллагааны байгууллагын ерөнхийлөгчтэй 2025 оны 06 дугаар 	01.01-06.10	100		

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэтийн хувь			
			Суурь түвшин		Хүрэх түвшин							
			1	2	3	4	5					
							<p>сарын 26-нд гарын үсэг зурахаар төлөвлөж байна. Уг төслийн бүрэлдэхүүн хэсэгт "ГЕГ-ын Дата төвд мэдээллийн технологийн тоног төхөөрөмж, Чингис хаан Олон Улсын нисэх буудалд зорчигчийн дагалдах ачааг шалгах Радио давтамж бүхий пайзын систем (RFID Tag system)-ийг суурилуулах ажил багтсан.</p> <p>КОЙКА-ийн төслийн "Ажиллах зарчим"-ыг орчуулж, холбогдох нэмэлт, өөрчлөлтийг оруулах хүсэлтийг ГЕГ-аас СЯ-аар уламжлуулан хүргүүлсэн.</p> <p>Чингис хаан Олон Улсын агаарын тээврийн боомтод зорчигчийн дагалдах ачааг шалгах Радио давтамж бүхий пайзын систем (RFID Tag system)-ийг суурилуулах ажлын хүрээнд "Радио давтамж бүхий пайзын систем (RFID Tag system) бүхий ачаа шалгах систем суурилуулах, үүнд өнгөөр ялгасан хоёр төрлийн хаяг (шар – ерөнхий шалгалт, улаан – нарийвчилсан шалгалт) ашиглан сэжиг бүхий ачааг удирдах, мөн зорчигчийн гарах хэсгийн таазанд гурван ширхэг Радио давтамж (RFID) уншигч системийг суурилуулах" болно.</p> <p>2. Энэхүү төсөл нь ГЕГ-ын эрсдэлийн удирдлагын үйл ажиллагааг орчин үеийн дэвшилтэт технологи, үйл ажиллагааны автоматжуулалт, чадавхыг бэхжүүлэх хөтөлбөрийг нэгтгэн шинэчлэх замаар Монгол Улсын худалдааг хөнгөвчлөх, төсвийн орлогыг нэмэгдүүлэх, эдийн засгийн өсөлтийг дэмжих зорилготой. Гаалийн өдөр тутмын үйл ажиллагаанд хиймэл оюуныг ашиглах байгууллагын болон дата аналитикийн чадавхыг бэхжүүлэх" хүлээлттэй байна.</p>					
9	Хууль тогтоомж, тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрхэзүйн актын хэрэгжилт	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	50 %	<p>Хөрөнгө орлогыг мэдүүлбэл зохих төрийн тусгай албан хаагчийн ХАСХОМ-ийг мэдүүлсэн тухай баталгааны маягтыг хэлтсийн албан хаагчид хуулийн хугацаанд гаргаж, 100 хувь баталгаажуулсан.</p> <p>Нэгжийн чиг үүрэгтэй холбоотой хэрэгжүүлэх дараах бодлогын баримт бичиг, хууль тогтоомжийн жагсаалтыг нэгжийн түвшинд бүрдүүлж, хяналт тавин ажиллаж байна:</p> <p>Гаалийн тухай хууль;</p> <p>Эрсдэлийн удирдлагад суурилсан гаалийн хяналтын стратеги (2022.12.14, ГЕГ-ын даргын тушаал А/343);</p> <p>Худалдааг хөнгөвчлөх, аюулгүй байдлын стандартыг хангасан аж ахуйн нэгжид гаалийн итгэмжлэл олгох журам (2021.03.17, ГЕГ-ын даргын тушаал А/118);</p> <p>Гаалийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх журам (2019, ГЕГ-ын даргын тушаал А/287, 2024.12.20, ГЕГ-ын даргын тушаал А/713);</p> <p>"Худалдааг хөнгөвчлөх, уул уурхайн бус бүтээгдэхүүний экспортыг нэмэгдүүлэх талаар авах арга хэмжээний тухай" ЗГ-ын 178 дугаар тогтоол, 2023 он.</p>					01.01-06.10	100	
					Хүрсэн үр дүн: Хөрөнгө орлогыг мэдүүлбэл зохих төрийн тусгай албан хаагчийн ХАСХОМ-ийг мэдүүлсэн тухай баталгааны маягтыг хэлтсийн албан хаагчид хуулийн хугацаанд гаргаж, 100 хувь баталгаажуулсан. Гаалийн болон холбогдох хууль журмын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажилласан.							

Д/Д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин					Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэтийн хувь		
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин						
1	2	3	4	5			6	7			
10	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байдал	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	40 %	<ul style="list-style-type: none"> - Дотоод зохион байгуулалт: Нэгжийн төлөвлөгөө, тайлан гаргах ўйл ажиллагаатай холбоотой эрсдэлийг бууруулах зорилгоор албан хаагчид сар бүр хуваарийн дагуу бичиг хэрэг, тайланг хариуцаж, улирал, хагас жил, бүтэн жилд ГУАБ, дарга хамтран тайланг нэгтгэн, хөдөлмөр зохицуулалтын хуваарилалт хийж, хэрэгжилтийг хангаж байна. - Хүний нөөц: Тус хэлтэст ажиллах хүний нөөцийн дутагдалтай байдлыг бууруулах зорилгоор ГЕГ-ын дарга, ХНХ-т танилцуулж, харьяа гаалийн газар, хороодын эрсдэлийн удирдлага хариуцсан албан хаагчдыг ГЕГ-т ажиллах хуваарийг гаргасан. - Мэдээллийн технологи: ЭҮХ-ийн суурин компьютер, принтерийн ашиглалтын өнөөгийн нөхцөл байдлын эрсдэлийн судалгаа хийж “Эрсдэлийн удирдлагын систем болон барааг сонгон шалгах ўйл ажиллагааны чадавхыг бэхжүүлэх төсөл (2025-2027 он)“-ийг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой үүсэж болзошгүй эрсдэл, хэрэгцээ, шаардлагын талаар СХОГ-т 2025 оны 01 дүгээр сарын 27-ны өдрийн 01800/12 Дотоод зурвасаар хүргүүлсэн. <p>Хүрсэн үр дүн:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хэлтсийн албан хаагчид ажлын уялдаа холбоог ханган, чиг үүргийн зарим ажил орхигдох эрсдэлийг бууруулсан. Эрсдэлийн удирдлагад сууриссан гаалийн хяналтын хэрэгжилтэд дун шинжилгээ хийж, удирдах төв байгууллага болон харьяа гаалийн газар, хороодын хооронд ажлын уялдаа холбоогүй байх эрсдэлийг бууруулж, нэгдсэн зохицуулалттай эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх ажлыг сайжруулсан. - Эрсдэлийн удирдлагын хэрэгжилтийг хангахад багаар ажиллахад дэмжлэг үзүүлж Ухаалаг дэлгээцийг тус хэлтэст хуваарилсан нь, ажлын уялдаа холбоог ханган, цаг хэмнэсэн үр дүнд хүрсэн. 					01.01-06.10	100
					<p>Хэлтсийн албан хаагчдын ажлын цаг ашиглалтыг сайжруулах хүрээнд Албан тушаалын тодорхойлолт болон гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг харьцуулах, хөдөлмөрийн цаг зарцуулалтыг хэмжих ажлыг хэрэгжүүлсэн.</p> <p>Хүрсэн үр дүн: Ажлын цаг ашиглалтыг бурэн хангаж ажилласан. 2025 оны 05.05-06.03 хугацаанд ээжийгээ асран халамжлах ажлын 22 хоногийн чөлөөг авсан. БНСУ-ын Койка тесэл хэрэгжихтэй холбоотойгоор ажлын 9 өдөр ирж ажилласан.</p>						
12	Харьяа гаалийн газар, хороодод чиг үүргийн дагуу чиглэл, зөвлөмж хүргүүлж, удирдлага арга зүйгээр хангаж ажилласан байдал				<p>Тус хэлтэс нь 2025 оны 5 сарын байдлаар харьяа гаалийн газар, хороодод 7 үүрэг даалгавар хүргүүлсэн ба хэрэгжилтийг ГЕГ-ын даргын 2024 оны А/190 дүгээр тушаалаар батлагдсан аргачлалын дагуу бодитой үнэлж, дүгнэж ажилласан. Харьяа гаалийн газар, хороодод ГЗДАС үүрэг даалгавар болон нэгдсэн апп группэд 48 албан хаагчийг бүртгэн 28 файл, 7 линк байршуулж, өдөр тутам мэргэжил, арга зүйн зөвлөмжөөр хангасан.</p> <p>Ажлын хэсгийн болон төлөвлөгөөт бус бусад чиг үүргийн дагуу тус хэлтэс нь 2025 оны 06 дугаар сарын 02-ны өдрийн байдлаар нийт 14 ажлын хэсэг, хороодод орж ажилласан.</p> <p>Хүрсэн үр дүн: 14 ажлын хэсгийн 5 ажлын хэсэгт оролцож, үр дүнг гаргасан. Бусад ажлын хэсэгт арга зүй, зөвлөмжөөр хангасан.</p>	01.01-06.10	100				

Хоёр. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээ

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Шалгуур үзүүлэлт	Гүйцэтгэлийн түвшин			Эхэлсэн, дууссан хугацаа	Биелэлт ийн хувь
			Суурь түвшин	Хүрэх түвшин	Хүрсэн түвшин		
	1	2	3	4	5	6	7
1.	Гаалийн байгууллагаас зохион байгуулж буй сургалтад тухай бүр хамрагдах	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Сургалтад хамрагдсан байна.	Мэдээллийн цаг болон бусад газар, хэлтсээс зохион байгуулагддаг сургалтад хамрагдсан.	01.01-06.10	100
2.	Төрийн байгууллага албан хэргийг кирил болон үндэсний хос бичгээр хөтлөн явуулах заалтын дагуу монгол бичгийн мэдлэгийг дээшлүүлэх	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	-	Сургалтад хамрагдсан байна.	Монгол бичгээр чөлөөтэй уншиж сурсан.	01.01-06.10	95
3.	Англи хэлний сургалтад хамрагдах	Хэрэгжилт, гүйцэтгэлээр	анхан	Сургалтад хамрагдаж мэдээлэл түгээсэн байна.	Эрдэмийн их сургуулийн англи хэлний сургалтыг амжилттай төгссөн. А2 түвшинд хүрсэн.	01.01-06.10	95

ТАЙЛАН ГАРГАСАН:

ГААЛИЙН ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ЭРСДЭЛИЙН УДИРДЛАГЫН
ХЭЛТСИЙН АХЛАХ БАЙЦААГЧ ..... *М.Болор* ..... Ц.БОЛОР-ЭРДЭНЭ

2025 оны 06 дугаар сарын 10-ны өдөр

**ГААЛИЙН УЛСЫН АХЛАХ БАЙЦААГЧ Ц.БОЛОР-ЭРДЭНИЙН
2025 ОНЫ ЭХНИЙ ХАГАС ЖИЛИЙН АЖЛЫН ГҮЙЦЭТГЭЛ, ҮР ДҮН,
МЭРГЭШЛИЙН ТҮВШИНГ ҮНЭЛЭХ ҮНЭЛГЭЭНИЙ ХУУДАС**

Байгууллагын нэр: Гаалийн ерөнхий газар
Нэгжийн нэр: Эрсдэлийн удирдлагын хэлтэс

1. Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний гүйцэтгэлд өгсэн оноо	Төлөвлөсөн хугацаанд гүйцэтгэсэн байдал	Нийлбэр оноо	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
1		2	3	4	5
	Оноо	60 хүртэл	10 хүртэл	70 хүртэл	
Зорилт 1. “ХУУЛЬ ЁСНЫ ХУДАЛДААГ ХӨНГӨВЧЛӨХ” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт					
1	Гаалийн хяналтад эрсдэл тооцсон байдал	56	10	66	
2	Хууль сахилтын удирдлагын хэрэгжилтийг хангах	56	10	66	
3	Гадаад худалдааг хөнгөвчлөх	56	10	66	
4	Бодлогын баримт бичгийн зорилт, арга хэмжээний хэрэгжилт	56	10	66	
5	Үүрэг, даалгаврын биелэлт	56	10	66	
6	Байгууллагын үйл ажиллагааг үндэсний болон олон улсын стандартад нийцүүлэх	56	10	66	
7	Гаалийн хяналтад эрсдэл тооцох системийг боловсронгуй болгох ажлын хэрэгжилт	56	10	66	
Зорилт 2. “НОГООН ХӨГЖЛИЙГ ДЭМЖИЖ, ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙГ ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ” зорилтын хүрээнд хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний биелэлт					
1	Хууль тогтоомж, тогтоомж, тогтоол шийдвэр, эрхэүйн актын хэрэгжилт	56	10	66	
2	Нэгжийн эрсдэлийн удирдлагыг хэрэгжүүлсэн байдал	56	10	66	
3	Ажлын цаг ашиглалт	56	10	66	
4	Харьяа гаалийн газар, хороодод чиг үүргийн дагуу чиглэл, зөвлөмж хүргүүлж, удирдлага арга зүйгээр хангаж ажилласан байдал	56	10	66	
Дундаж оноо: 66					

2. Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт

Д/д	Зорилтыг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Арга хэмжээний биелэлтийн хувь	Нийт (15 хүртэл оноогоор)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо
				1
2	3	4		
1	Арга хэмжээ 1. Гаалийн байгууллагаас зохион байгуулж буй сургалтад тухай бүр хамрагдах.	96	14	
2.	Арга хэмжээ 2. Төрийн байгууллага албан хэргээ кирилл болон үндэсний хос бичгээр хөтлөн явуулах заалтын дагуу Монгол бичгийн мэдлэгээ дээшлүүлнэ.	91	13	
Дундаж оноо:			13.5	

3. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)

Д/д	Үзүүлэлт	Нэгжийн даргын үнэлгээ (0-7 оноо)	Үнэлгээний багийн хянан баталгаажуулж, дахин үнэлсэн оноо	
			1	2
2				3
1	Хандлага, ёс зүй	7		
2	Дүн шинжилгээ хийх	7		
3	Асуудал шийдвэрлэх	7		
4	Хариуцлагатай байдал	7		
5	Ажлын цаг ашиглалт	7		
Дундаж оноо:			7	

4. Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)

Д/д	Хандлага, ёс зүй, ур чадвар	Хамт олны үнэлгээ
		(0-8 оноо)
2		2
1	Хандлага, ёс зүй	7.5
2	Багаар ажиллах	7.5
3	Харилцаа	7.5
Дундаж оноо:		7.5

5. Гүйцэтгэлийн үнэлгээ

Д/д	Үнэлгээний үзүүлэлт	Үзүүлэлт тус бүрийн оноо
1	Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний биелэлт (<i>Нэмэлт үүрэг даалгавар (арга хэмжээ)-ын биелэлт орно</i>)	66

2	Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний биелэлт	13.5
3	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Нэгжийн даргын үнэлгээ)	7
4	Хандлага, ёс зүй, ур чадварын үнэлгээ (Хамт олны үнэлгээ)	7.5
5	Үнэлгээний оноонд орсон өөрчлөлт (Аргачлалын 6 дугаар хэсэгт заасан холбогдох заалтыг бичих)	
Нийт оноо =94 (Гүйцэтгэлийн зорилт, арга хэмжээний оноо + Мэдлэг, ур чадвараа дээшлүүлэх зорилт, арга хэмжээний оноо + Хандлага, ёс зүй, ур чадварын оноо (Нэгжийн даргын болон хамт олны үнэлгээ))- Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу хассан оноо + Аргачлалын 6 дугаар хэсгийн холбогдох заалтын дагуу нэмсэн оноо		

Үнэлгээ өгсөн:

Нэгжийн дарга:

Эрсдэлийн удирдлагын хэлтсийн даргын албан үүргийг түр орлон гүйцэтгэгч

(Д.Цэндсүрэн)

2025.06.10 (огноо)

**Үнэлгээтэй танилцаж,
зөвшөөрсөн:**

Төрийн жинхэнэ албан хаагч:
Гаалийн улсын ахлах байцаагч

(Ц.Болор-Эрдэнэ)

2025.06.10 (огноо)

Үнэлгээг хянасан:

Үнэлгээний багийг төлөөлж ахлагч:

Дэд даргын албан үүргийг түр
орлон гүйцэтгэгч

(Г.Энхтайван)

2025.06.25 (огноо)

Үнэлгээний багийн нарийн бичгийн дарга:

Хүний нөөцийн хэлтсийн Гаалийн улсын ахлах байцаагч

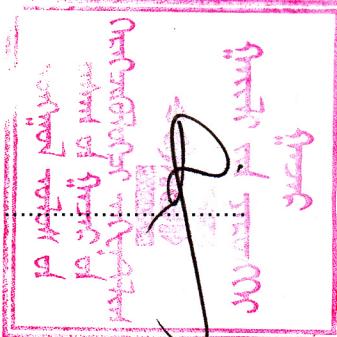
(Ө.Тэгшээ)

2025.06.25 (огноо)

Үнэлгээг баталгаажуулсан:

Төсвийн шууд захирагч:

Гаалийн ерөнхий газрын дарга

(Р.Отгонжаргал)

2025.06.25